

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 254/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátkou Mgr. Vandou Durbákovou, Krivá 23, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie zaručeného čl. 6 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 292/2014 a jeho uznesením z 12. januára 2015 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 30/2015 a jeho uznesením z 3. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2015 doručená sťažnosť občianskeho združenia [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 dohovoru, zákazu diskriminácie zaručeného čl. 14 dohovoru, práva na účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie zaručeného čl. 6 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ďalej len „dohovor o odstránení diskriminácie“) postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 292/2014 a jeho uznesením z 12. januára 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 30/2015 a jeho uznesením z 3. marca 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako občianske združenie, ktorého cieľom a predmetom činnosti je okrem iného ochrana pred diskrimináciou, poskytuje právne poradenstvo a zastupovanie v konaniach pred súdmi, pričom upozorňuje na prípadné prejavy diskriminácie a porušovania zásady rovnakého zaobchádzania.

K skutkovému stavu sťažovateľ uviedol, že mesto Stará Ľubovňa (ďalej aj „mesto“) je stavebníkom stavby „9 tr. ZŠ *Podsadek*“ na pozemku vo vlastníctve mesta. Rozhodnutím

obce Nová Ľubovňa č. 2014/00418-523 SÚ/Fa z 19. augusta 2014 potvrdeným rozhodnutím Okresného úradu Prešov č. OU-PO-OVBP2-2014/34204/91382/ŠSS-ZPM z 21. októbra 2014 bolo vydané stavebné povolenie, ktorým bola povolená výstavba nového samostatne stojaceho objektu kontajnerového typu v areáli Základnej školy Podsadek v Starej Ľubovni. Predmetná novostavba počíta s vytvorením deviatich tried základnej školy, pretože kapacita súčasnej základnej školy nepostačuje pokryť veľké množstvo žiakov. Výstavba tejto novostavby je financovaná v rámci projektu tzv. modulových škôl realizovaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Úradom splnomocnenca vlády pre rómske komunity v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dotknutými okresnými úradmi a obcami. Sťažovateľ je toho názoru, že uvedené riešenie nedostatočných kapacít príslušnej základnej školy *„prostredníctvom výstavby modulovej školskej budovy je v rozpore s platnými domácimi a medzinárodnými právnymi predpismi na ochranu ľudských práv a rozhodnutiami domácich a medzinárodných súdov a ako také je tiež v rozpore s verejným záujmom... ignoruje širšie súvislosti realizácie práva na vzdelanie detí a nemá potenciál zabezpečiť rovný prístup ku kvalitnému vzdelávaniu v jeho plnom význame“*.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ obrátil na okresný súd s návrhom na vydanie predbežného opatrenia a žiadal, aby okresný súd nariadil odporcovi – mestu zdržať sa výstavby stavby s názvom *„9 tr. ZŠ Podsadek“*. Keďže touto výstavbou dochádza k porušovaniu zásady rovnakého zaobchádzania, teda sú dotknuté práva, právom chránené záujmy väčšieho počtu osôb a je ohrozený verejný záujem, sťažovateľ plánoval podať na príslušnom súde žalobu podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len *„antidiskriminačný zákon“*), v ktorej by sa domáhal určenia, že výstavba školy predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a súčasne by sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi zastaviť výstavbu uvedenej stavby. Sťažovateľ bol toho názoru, že dostatočne osvedčil dôvodnosť svojho návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ako aj existenciu

bezprostredne hroziacej ujmy, a teda je podľa jeho názoru daný záujem na dočasnom zdržaní sa výstavby uvedenej stavby až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Okresný súd uznesením sp. zn. 2 C 292/2014 z 12. januára 2015 návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, keďže dospel k názoru, že tomuto návrhu nemožno vyhovieť pre nesplnenie jednej z podmienok na nariadenie predbežného opatrenia, ktorou je osvedčenie dôvodnosti uplatňovaného nároku. Okresný súd konštatoval, že *„navrhovateľ len uvádza svoje tvrdenia, nie však splnenie tzv. dôkaznej povinnosti predložením takých dôkazov, ktoré by jeho tvrdenia aspoň osvedčovali. Podľa názoru súdu, v danom prípade z dôkazov súdu v tejto fáze predložených vôbec nevyplývalo, že by výstavba modulovej školy predstavovala bezprostredne hroziacu ujmu spočívajúcu v nezvratnom zásahu do práva detí na vzdelanie bez diskriminácie, keďže z predložených dôkazov nevyplýva, že stavba má slúžiť vzdelávaniu výlučne rómskych žiakov, pričom podľa záveru súdu z dôkazov nachádzajúcich sa v spise práveže vyplýva opak tvrdení navrhovateľa (sťažovateľa), a to, že výstavba má slúžiť všetkým školopovinným deťom v tejto mestskej časti, a to bez ohľadu na ich etnický pôvod. Súd je ďalej toho názoru, že realizáciou tejto stavby dôjde k zlepšeniu podmienok na vzdelávanie žiakov navštevujúcich túto školu, a nie k zhoršeniu ich prístupu k vzdelaniu. Súd teda dospel k názoru, že navrhovateľ (sťažovateľ) neosvedčil dôvodnosť uplatňovaného nároku, nakoľko neosvedčil, že konaním odporcu dochádza k diskriminácii rómskych detí navštevujúcich Základnú školu v Podsadku.“.*

Sťažovateľ podal proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie, v ktorom namietal:

„... odvolaním napadnuté rozhodnutie trpí závažnou procesnou vadou, ktorá nielenže mohla, ale aj mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci – tú videl v procesnom postupe súdu prvého stupňa, ktorý v rozpore so zákonom doručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia odporcovi na vyjadrenie pred rozhodnutím o podanom návrhu. Sťažovateľ mal za to, že súd prvého stupňa pri svojom závere o tom, že nemal za preukázané, že by sa odporca dopúšťal rasovej diskriminácie, práve naopak, že chystaná výstavba má slúžiť všetkým školopovinným deťom, vychádzal predovšetkým z ničím

nepodložených tvrdení odporcu, uvedených v jeho vyjadrení k návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by pri dodržaní zákonného procesného postupu pri prejednaní a rozhodovaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia inak vôbec nedisponoval. Sťažovateľ súdu prvého stupňa ďalej vytkol, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď bez ohľadu na navrhovateľom (sťažovateľom) predložené listinné dôkazy, z ktorých jednoznačne vyplynula hrozba zvyšovania kapacít školy, ktorú už teraz navštevujú výlučne žiaci a žiačky rómskej etnicity, na tieto neprihliadol a uzavrel, že navrhovateľom (sťažovateľom) nebola osvedčená dôvodnosť uplatňovaného nároku. Sťažovateľ ďalej poukázal na nesprávne právne posúdenie veci zo strany súdu prvého stupňa, na základe ktorého súd, nad rámec potreby osvedčenia nároku, požadovanej v rámci konania o nariadenie predbežného opatrenia, ktoré nevyžaduje potrebu hlbšieho dokazovania (a ktoré malo prebehnúť až v konaní vo veci samej) požadoval od navrhovateľa preukázanie toho, že sa odporca výstavbou stavby dopúšťa rasovej diskriminácie. Sťažovateľ súdu prvého stupňa vytkol, že skúmanie podstaty veci je oprávnený skúmať až súd v konaní o veci samej a na nariadenie predbežného opatrenia, podľa názoru sťažovateľa, nateraz postačovalo, že osvedčil, že je tu hrozba, pre ktorú je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania do času, kým sa v konaní vo veci samej nerozhodne o merite veci.“

Krajský súd uznesením sp. zn. 12 Co/30/2015 z 3. marca 2015 uznesenie okresného súdu potvrdil, pričom uviedol, že „samotná výstavba škola je diskriminačným konaním a zistený skutkový stav skôr svedčí o tom, že už došlo k segregácii odchodom detí majority do iných škôl a samotná prístavba neznamená vytvorenie novej segregácie, ale sleduje iný cieľ, a to skvalitnenie výučby, pričom, podľa názoru odvolacieho súdu, nie je možné konštatovať, že by táto stavba slúžila výlučne potrebám rómskeho etnika. Podľa názoru odvolacieho súdu, stavba školy len z technického hľadiska nepredstavuje prejavy segregácie či nepriamu diskrimináciu, ale výstavba školy je len reakciou na potrebu skvalitnenia výučby v pôvodnej základnej škole, ktorá už kapacitne nestačí na súčasný stav detí. Na druhej strane však odvolací súd síce pripúšťa, že spôsob obsadzovania školy žiakmi môže mať znaky diskriminačného konania, ale to je podľa neho úvaha, ktorá nie je

predmetom a nemôže byť predmetom predbežného opatrenia. Preto uzavrel, že z hľadiska aktuálneho stavu nie je výstavba školy prejavom diskriminácie a potvrdil konanie ako vecne správne. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa (sťažovateľa), že došlo k porušeniu procesného postupu, keď návrh predbežného opatrenia bol doručený žalovanému na vyjadrenie ešte pred vydaním rozhodnutia, odvolací súd uzavrel, že porušenie postupu pri nariadení predbežného opatrenia nebolo takou vadou konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd na túto vadu konania neprihliadal. Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ (sťažovateľ) neosvedčil, že pozastavením výstavby školy už nedôjde k závažnému ohrozeniu práv detí na vzdelanie bez diskriminácie, resp. že sa predíde nebezpečenstvu hroziacej ujmy, pričom uviedol, že samotná stavba ale takéto práva nemôže ohroziť.“.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že postupom a uznesením okresného súdu, ako aj postupom a uznesením krajského súdu bolo porušené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo na účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie zaručené čl. 6 dohovoru o odstránení diskriminácie. Okresný súd sa podľa názoru sťažovateľa dopustil závažnej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedená vada spočívala v tom, že okresný súd pred rozhodnutím o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia doručil tento návrh odporcovi na vyjadrenie. Odporca sa k predmetnému návrhu vyjadril, no okresný súd jeho stanovisko sťažovateľovi už nedoručil, čím mu odňal možnosť vyvrátiť jeho skresľujúce tvrdenia. Z uznesenia okresného súdu vyplýva, že vychádzal aj z tvrdení uvedených vo vyjadrení odporcu, ktorými by za dodržania zákonného postupu nedisponoval. Uvedenú námietku uplatnil sťažovateľ aj v podanom odvolaní, pričom krajský súd uvedenú vadu posúdil ako takú, ktorá nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto na ňu neprihliadal. Svoj záver podľa sťažovateľa bližšie neodôvodnil, neuviedol, aké logické postupy ho k takému záveru viedli, a preto je jeho rozhodnutie v tomto smere nepreskúmateľné.

Všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľa podľa jeho názoru vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nad rámec potreby osvedčenia nároku v rámci konania o nariadenie predbežného opatrenia požadovali od sťažovateľa preukázanie toho, že odporca sa stavbou dopúšťa rasovej diskriminácie. Podľa sťažovateľa preukázanie tejto skutočnosti má byť až predmetom nasledujúceho konania v merite veci, v ktorom platí inštitút tzv. obráteného dôkazného bremena. Krajský súd sa uvedeným argumentom sťažovateľa vôbec nezaoberal, len konštatoval, že je potrebné vychádzať z tvrdených skutočností, či samotná stavba je alebo nie je prejavom diskriminačného konania.

Sťažovateľ uviedol, že okresný súd, ako aj krajský súd konali „v zrejmom právnom omyle, keď namiesto toho, aby v súlade s ust. § 75 ods. 2 OSP skúmali, či je osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov a či tu je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, pre ktorú je potrebné upraviť pomery účastníkov konania do času, kým sa v konaní vo veci samej nerozhodne o merite veci, v rozpore so zákonom skúmali podstatu veci (t. j. či došlo ku diskriminácii), ktorú je však oprávnený skúmať až súd vo veci samej“. Podľa sťažovateľa v odôvodnení svojho rozhodnutia sám krajský súd priznal, že už terajší právny stav predstavuje segregáciu rómskych detí, a pripustil, že obsadzovanie školy výlučne rómskymi deťmi v budúcnosti môže mať znaky diskriminačného konania. Svojím rozhodnutím krajský súd podľa sťažovateľky neprijal zákonné opatrenie, aby takému stavu predišiel.

Sťažovateľ ďalej argumentoval, že jedným z aspektov práva na súdnu ochranu je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd ako odvolací súd jeho podstatným námietkam a argumentom nevenoval dostatočnú pozornosť, čím založil nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia, pričom minimálne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia musia byť zachované aj v konaní o nariadenie predbežného opatrenia. Odkazom na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s uznesením okresného súdu, čím vyjadril aj svoj záver, že prvostupňové rozhodnutie a jeho odôvodnenie je vecne správne, ako aj to, že námietky sťažovateľa nie sú dôvodné, právne významné ani spôsobilé spochybniť správnosť záverov súdu prvého stupňa. Krajský súd tak doplnil odôvodnenie

uznesenia okresného súdu tak, že „podľa neho zistený skutkový stav svedčí o tom, že už došlo k segregácii odchodom detí majority do iných škôl a samotná prístavba teda neznamená vytvorenie novej segregácie. Podľa jeho právneho názoru žalobca (sťažovateľ) neosvedčil, že postavením výstavby školy už nedôjde k závažnému ohrozeniu práv detí na vzdelanie bez diskriminácie, resp. že sa predíde nebezpečenstvu hroziacej ujmy. Sťažovateľ má za to, že uvedené právne závery všeobecných súdov sú vo vzájomnom príkrom rozpore, keď právnym záverom odvolacieho súdu bolo, že segregácii rómskych detí toho času už došlo (a teda protiprávny stav trvá), pričom súd prvého stupňa mal za to, že navrhovateľ (sťažovateľ) neosvedčil, že konaním odporcu dochádza k diskriminácii. Sťažovateľ má za to, že odvolací súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver súdu prvého stupňa, nie ich vyvracať. Rozsudok odvolacieho súdu však, podľa názoru sťažovateľa, nenadväzuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, pretože uvádzané argumenty nepodporujú príslušný záver potvrdzovaného rozhodnutia. Sťažovateľ má za to, že odvolací súd, tým, že v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia spochybnil správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, založil protichodný stav, keď popri jednoznačnom právnom závere o perfektnosti preskúmaného rozhodnutia odvolací súd zastáva i ďalší (odlišný) názor, čo z logického hľadiska popri sebe nemôže obstáť a bez ďalšieho sa tým nabudzuje dojem arbitrárneho rozhodovania.“.

Sťažovateľ ďalej namietal, že postupom a napadnutými rozhodnutiami oboch všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho práva na účinný prostriedok nápravy, tak ako to ustanovuje čl. 13 dohovoru, pretože štát nezabezpečil efektívne zjednanie nápravy v občiansko-právnom konaní, ktoré sťažovateľ na ten účel inicioval, a to ani v rámci odvolacieho konania, čím porušil aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že došlo tiež k porušeniu práva na ochranu pred diskrimináciou zakotveného v čl. 14 dohovoru v spojitosti s čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a čl. 6 dohovoru o odstránení diskriminácie. Sťažovateľ sa v konaní pred všeobecnými súdmi domáhal ochrany práv a právom chránených záujmov väčšieho počtu osôb, ktorých

právo na rovnaké zaobchádzanie bolo konaním odporcu (mesta Stará Lubovňa) porušené. Okresný súd, ako aj krajský súd „*neprijatím dočasného opatrenia proti porušovaniu práva na ochranu pred diskrimináciou v konečnom dôsledku povzbudili a podporili porušovateľa tohto práva – Mesto Stará Lubovňa, namiesto toho, aby prehĺbenie rasovej diskriminácie, ktorej sa tento voči rómskym deťom dlhodobo dopúšťa, zastavili. Podľa názoru sťažovateľa sa tak všeobecné súdy svojím konaním dopustili porušenia práva na ochranu pred diskrimináciou.*“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva a slobody [REDAKOVANÉ] podľa článku 46 ods. 1 a článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ľudské práva a základné slobody podľa článku 6 ods. 1, článku 13 a čl. 14, v spojení s čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 6 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co/30/2015 a jeho rozhodnutím v tomto konaní zo dňa 03. 03. 2015 a postupom Okresného súdu Stará Lubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C/292/2014 a jeho rozhodnutím v tomto konaní zo dňa 12. 01. 2015, porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 03. 03. 2015, sp. zn. 12 Co/30/2015, a uznesenie Okresného súdu Stará Lubovňa zo dňa 12. 01. 2015, sp. zn. 2 C/292/2014, sa zrušujú a vec sa vracia na Okresný súd Stará Lubovňa na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove a Okresný súd Stará Lubovňa sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho právnej zástupkyne, Mgr. Vandy Durbákovej, advokátky, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu teda pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa predmetným uznesením okresného súdu, ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), základného práva na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom a uznesením krajského súdu

Podstatou sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby okresný súd uložil mestu povinnosť dočasne sa zdržať výstavby stavby s názvom „9 tr. ZŠ Podsadek“ na pozemku vo vlastníctve mesta, zamietnutý. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že v postupe predchádzajúcom uzneseniu krajského súdu bolo nedostatočne preukázané splnenie zákonných podmienok na zamietnutie návrhu

na nariadenie predbežného opatrenia (predovšetkým z hľadiska naplnenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačnej legislatívy tak, aby bol zabezpečený rovný prístup k vzdelaniu sociálne znevýhodnených skupín), došlo k procesnému pochybeniu, keď okresný súd o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol aj na základe stanoviska odporcu, ktoré si vyžiadal v rozpore s § 75 ods. 8 OSP a samotné uznesenie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené okrem iného aj preto, že sa v ňom krajský súd v požadovanej kvalite nevysporiadal s podstatnými argumentmi sťažovateľa.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného

súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, resp. návrhy na ich nariadenie zamietajú, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje predbežné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností (III. ÚS 169/2010). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 350/2011).

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípm spravodlivého súdneho konania vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom jeho svojvôle, pričom musí byť aj primeraným spôsobom odôvodnené.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov

konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak ako v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania a je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie účinkov ktorých je časovo obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh účastníka konania zrušené (IV. ÚS 257/2010).

Na druhej strane však treba pripustiť, že ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti pristúpil k preskúmaniu niektorých rozhodnutí o predbežných opatreniach, zásadne však išlo o ojedinelé prípady charakterizované výnimočnými okolnosťami veci. V tejto súvislosti ústavný súd judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľom namietané rozhodnutie krajského súdu takéto známky zjavnej svojvôle nejaví, pretože jeho závery vychádzajú z logickej úvahy opierajúcej sa o dostatočne náležité odôvodnenie.

Krajský súd v danom prípade v zmysle zásad upravených v § 212 OSP preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom vec prerokoval bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto ho v nadväznosti na tento záver stotožňujúc sa s odôvodnením uznesenia okresného súdu podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajský súd okrem iného vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, ktorá bola takmer identického obsahu ako jeho argumentácia predložená ústavnému súdu, uviedol:

«Žalobca chce predbežným opatrením dočasne pozastaviť výstavbu stavby s názvom „9. tr. ZŠ Podsadek“, pretože výstavba tejto školy znamená ďalšie vzdelanie rómskych detí v etnicky homogénnej škole. Výstavbou tejto školy sa porušujú garantované práva na vzdelanie rómskych detí, nie v segregovanom prostredí. Samotná výstavba znamená ohrozenie práva detí na vzdelávanie bez diskriminácie. Žalovaná obec má stavebné povolenie na výstavbu „9. tr. ZŠ Podsadek“, kde účelom stavby je zvýšenie kapacity školy. V stavebnom konaní boli vznesené námietky účastníkov, že výstavbou modulovej školy sa vytvárajú podmienky pre segregáciu rómskych detí. Východisko vidia skôr v rozptýlení žiakov do iných škôl v pôsobnosti zriaďovateľa obce. Stavebné úrady potvrdili v správnom konaní udelenie stavebného povolenia, s tým, že v tomto štádiu stavebného konania nie je možné skúmať zákonnosť územného konania, ktoré predchádzalo vydaniu stavebného povolenia. Okresná aj krajská prokuratúra nevyhoveli podnetom žalobcu na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia stavebného úradu, že výstavbou školy sa sleduje segregovanie vzdelávania rómskych detí v samostatných triedach, čo je v rozpore s domácou antidiskriminačnou legislatívou či príslušnými smernicami EÚ. Okresná aj krajská prokuratúra konštatovali, že neboli zistené nedostatky v postupe pri rozhodnutí stavebného úradu, preto podnet na preskúmanie zákonnosti postupu odložili. Stavebný úrad pri povoľovaní stavby otázku verejného záujmu posudzoval predovšetkým z hľadiska, či realizáciou stavby nie sú ohrozené aj záujmy chránené stavebným zákonom a ostatnými právnymi predpismi. Stavebnému úradu neprináleží v stavebnom konaní vyhodnocovať otázku sociálnych a interetnických vzťahov spojených s budúcim užívaním stavby. Takúto povinnosť ani stavebný zákon neukladá a stavebné úrady nie sú na to ani personálne či odborne vybavené. Navyiac, zo spisov stavebného úradu nevyplýva, že stavba má slúžiť výlučne vzdelávaciemu procesu etnickej menšiny a že má slúžiť všetkým školopovinným deťom v tejto mestskej časti.

Keď žalobca dal odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu, tak uvádza, že preukázanie diskriminačného konania bude predmetom rozhodovania vo veci samej. Aj keď

stavebné úrady či okresná a krajská prokuratúra mali stanovisko skôr k splneniu podmienok na udelenie povolenia na výstavbu a podľa žalobcu sa nezaoberali následkami výstavby školy, tak aj pri právnom posúdení odvolacím súdom treba vychádzať z tvrdených skutočností, či samotná výstavba školy je alebo nie je prejavom diskriminačného konania.

Zákon o rovnakom zaobchádzaní č. 365/2004 Z. z. v § 2 ods. 1 uvádza potrebu dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania spočívajúceho v zákaze diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu. Diskriminácia môže byť chápaná ako priama diskriminácia či nepriama diskriminácia, pričom priama diskriminácia je konanie či opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii. Nepriamou diskrimináciou je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takéhoto záujmu. Podľa § 5 ods. 1 zákona, v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania o sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov, služieb alebo vzdelávania, zakazuje diskrimináciu osôb z dôvodu ich pohlavia, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu. Žalobca ako občianske združenie má snahu zamedziť výstavbe modulovej prístavby školy, pretože takáto výstavba sleduje segregáciu rómskych žiakov a nezabezpečuje im rovnaký prístup k vzdelávaniu ako majorite. Výstavbe školy ale predchádzala Dohoda o vzájomnej spolupráci medzi Ministerstvom školstva, Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómsku komunitu, mestom Stará Lubovňa a Základnej školy Podsadek v záujme čo najrýchlejšej výstavby modulovej školy, ktorá má sledovať odstránenie zmennosti v škole a zvýšenie kvality vzdelávania žiakov. Ak vychádzame z obsahu stavebného povolenia, tak rozhodnutie je právoplatné a splňa všetky náležitosti stavebného zákona č. 50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku). Krajský prokurátor vychádzal z toho, že § 62 stavebného zákona určuje povinnosti v stavebnom konaní, či sa uskutočnením alebo užívaním stavby neohrozuje verejný záujem chránený zákonom. Preto nie je možné konštatovať, že samotná výstavba dostavby školy je diskriminačným konaním. Zistený skutkový stav skôr svedčí o tom, že už došlo k segregácii odchodom detí majority do iných

škôl a samotná prístavba neznamená vytvorenie novej segregácie, ale sleduje iný cieľ, a to skvalitnenie výučby. Nová škola má vytvoriť lepšie podmienky výuky v mestskej časti Podsadek a nie je možné konštatovať, že by táto stavba slúžila výlučne potrebám rómskeho etnika. Stavba školy len z technického hľadiska nepredstavuje prejavy segregácie či nepriamu diskrimináciu, že touto výstavbou sa bude so žiakmi navštevujúcich túto školu zaobchádzať menej priaznivo, ako by sa zaobchádzalo s inou osobou v porovnateľnej situácii. Výstavba je len reakciou na potrebu skvalitnenia výučby v pôvodnej základnej škole, ak už kapacitne nestačí na súčasný stav školopovinných detí. Keď nie je možné konštatovať, že samotná výstavba školy je diskriminačným konaním, potom okresný súd správne rozhodol, pokiaľ návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Na druhej strane spôsob obsadzovania školy žiakmi môže mať znaky diskriminačného konania, ale je to úvaha, ktorá nie je predmetom a nemôže byť predmetom predbežného opatrenia, pretože pri nariadení predbežného opatrenia nemožno viesť úvahy o tom, aké môžu byť postupy obce pri naplňaní počtov žiakov v novovystavenej škole. Obec má sa riadiť zákonnými predpismi, a teda aj dodržať zákon – antidiskriminačný zákon, aby nedochádzalo k priamej či nepriamej diskriminácii na základe rasového či etnického pôvodu. Z hľadiska aktuálneho stavu nie je výstavba školy prejavom diskriminácie, preto návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia nebolo možné vyhovieť. Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Pokiaľ žalobca namieta, že došlo k porušeniu procesného postupu, keď návrh predbežného opatrenia bol doručený žalovanému na vyjadrenie ešte pred vydaním rozhodnutia, porušenie postupu pri nariadení predbežného opatrenia (§ 75 ods. 8 O. s. p.) nebolo takou vadou konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.), preto ani odvolací súd na túto vadu konania neprihliadal. Vyriešenie zmennosti na základnej škole prístavbou je jedným z možných postupov, pričom žalobca preferuje rozvoz detí do menej naplnených škôl. Žalobca však neosvedčil, že pozastavením výstavby školy už nedôjde k závažnému ohrozeniu práv detí na vzdelanie bez diskriminácie, resp. že sa predíde nebezpečenstvu hroziacej ujmy. Samotná stavba ale takéto práva nemôže ohroziť.»

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu ústavný súd považuje za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu, v ktorom uviedol:

«Z dosiaľ navrhovateľom prezentovaných dôkazov totiž nemá súd za preukázané, že by sa odporca výstavbou stavby s názvom „9 tr. ZŠ Podsadek“ dopúšťal rasovej diskriminácie voči rómskym žiakom, ktorí navštevujú Základnú školu v Podsadku, alebo že by takáto stavba mala za následok zvýšenie segregácie týchto žiakov a zhoršenie ich prístupu k vzdelaniu. V tomto smere navrhovateľ len uvádza svoje tvrdenia prostredníctvom svojho návrhu, čo prakticky predstavuje len splnenie podmienky tvrdenia určitých skutočností z jeho strany (tzv. povinnosť tvrdenia), nie však aj splnenie tzv. dôkaznej povinnosti predložením takých dôkazov, ktoré by tieto jeho tvrdenia aspoň osvedčovali. I keď predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a teda v konaní o ňom tak ako bolo vyššie uvedené nemusí byť pred rozhodnutím o návrhu dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie a súd ani nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, je však potrebné, aby boli prostredníctvom navrhovateľom označených dôkazov osvedčené základné skutočnosti ním tvrdené v jeho návrhu tak, že tieto sa vzhľadom na všetky okolnosti prípadu javia súdu ako nanajvýš pravdepodobné. Ide pritom o sporové konanie, v ktorom takéto dôkazy musí produkovať a súdu predložiť sporová strana, ktorá uvádza svoje tvrdenia. Inými slovami túto dôkaznú povinnosť nemôže za túto stranu vykonávať súd. V danom prípade z dôkazov súdu v tejto fáze predložených vôbec nevyplývalo, že by výstavba modulovej školy predstavovala bezprostredne hroziacu ujmu spočívajúcu v nezvratnom zásahu do práva detí na vzdelanie bez diskriminácie. Takisto z predložených dôkazov nevyplýva, že stavba má slúžiť vzdelávaniu výlučne rómskych žiakov. Z dôkazov nachádzajúcich sa v spise práveže vyplýva opak tvrdení navrhovateľa, a to ten, že Základná škola v Podsadku a jej chystaná prístavba má slúžiť všetkým školopovinným deťom v tejto mestskej časti, a to bez ohľadu na ich etnický pôvod. Súd je ďalej názoru, že realizáciou tejto stavby ako prístavby k existujúcej Základnej škole v Podsadku dôjde k zlepšeniu podmienok na vzdelávanie žiakov navštevujúcich túto školu, a nie k zhoršeniu ich prístupu k vzdelaniu.»

Okresný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že sťažovateľ podaným návrhom na vydanie predbežného opatrenia neosvedčil, že výstavbou prístavby základnej školy bude dochádzať k segregácii rómskych žiakov, ako aj k následnému sťaženiu ich prístupu k vzdelaniu.

Ústavný súd aj vzhľadom na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov pri zisťovaní skutkového stavu, považuje uznesenie krajského súdu z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Dôvody, na ktorých je namietané uznesenie krajského súdu založené, podľa názoru ústavného súdu zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z § 74 ods. 1 OSP, podľa ktorého pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 75 ods. 1 OSP predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 OSP návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Podľa § 75 ods. 8 OSP o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani

prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami. Môže mu tiež nariadiť, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal [§ 76 ods. 1 písm. f) OSP].

Zákonná úprava postupu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ splnil podmienky konania ustanovené Občianskym súdnym poriadkom (§ 74 a nasl.). V danom prípade podľa názoru ústavného súdu boli tieto zákonné limity ustanovené v § 74 a nasl. OSP pre zamietnutie návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia rešpektované. Skutočnosť, že krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že výstavba stavby „9. tr. ZŠ *Podsadek*“ nemôže sama osebe ohroziť právo na rovnaký prístup k vzdelaniu ani spôsobiť diskrimináciu rómskych detí v danej oblasti, nie je v súlade s predstavami sťažovateľa v danej veci, nesignalizuje sama osebe možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že k výstavbe tejto modulovej stavby došlo na základe dohody uzatvorenej aj za účasti Úradu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, ktorého prvoradým záujmom má byť ochrana tejto etnickej menšiny pred nerovným prístupom k vzdelávaniu a zabránenie ich diskriminácii, resp. umelo vytváranej segregácii. Krajský súd si bol vedomý, a to aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že úvahy o možnom diskriminačnom postupe pri obsadzovaní školy žiakmi nemôžu byť predmetom rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nesprávnom procesnom postupe okresného súdu, ktorý doručil návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia na vyjadrenie odporcovi pred vydaním rozhodnutia, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ústavný súd konštatuje, že uvedený postup síce bol v rozpore s § 75 ods. 8 OSP (ako to posúdil aj krajský súd), avšak súčasne nešlo o vadu takého charakteru, ktorá by v konečnom

dôsledku privodila odlišné rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia.

Vzhľadom na to, že ústavný súd zhodnotil právne závery krajského súdu ako správne, nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým postupom a uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základným právom na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ani jeho právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 K namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru a čl. 6 dohovoru o odstránení diskriminácie postupom a uznesením krajského súdu

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 6 dohovoru o odstránení diskriminácie zmluvné štáty zabezpečia prostredníctvom príslušných vnútroštátnych súdov a iných štátnych orgánov všetkým osobám podliehajúcim ich jurisdikcii účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie, ktoré v rozpore s týmto dohovorom porušujú ich ľudské práva a základné slobody, ako aj právo žiadať na týchto súdoch spravodlivú a primeranú náhradu za akúkoľvek škodu, ktorú v dôsledku takej diskriminácie utrpeli.

Vo vzťahu k čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver* a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa

jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozsudok vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. 4. 1988, séria A, č. 131).

Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že namietaným postupom a uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu niektorého z dohovorom chránených práv sťažovateľa, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 13 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia čl. 6 dohovoru o odstránení diskriminácie, ktorý možno vnímať ako špeciálne ustanovenie (vo vzťahu k čl. 13 dohovoru) poskytujúce garanciu účinného prostriedku nápravy pre prípady porušenia práv v súvislosti s rasovou diskrimináciou (IV. ÚS 10/2010).

2.3 K namietanému porušeniu čl. 14 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že diskriminačná právno-aplikačná aktivita orgánu verejnej moci môže mať dopad na základné práva účastníka konania zakotvené v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy nazvanom „Právo na súdnu a inú právnu ochranu“ (III. ÚS 386/2012). Súčasne tu však ide o pozitívny záväzok štátu premietnuť do právneho poriadku tie antidiskriminačné zásady a opatrenia, ktoré uvedené články ústavy a dohovoru

obsahujú, a nie sú teda priamo aplikovateľné orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch (III. ÚS 51/08, III. ÚS 316/2011). Z týchto dôvodov bolo potrebné aj túto časť sťažnosti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti (návrh na zrušenie napadnutých rozhodnutí a na priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2015